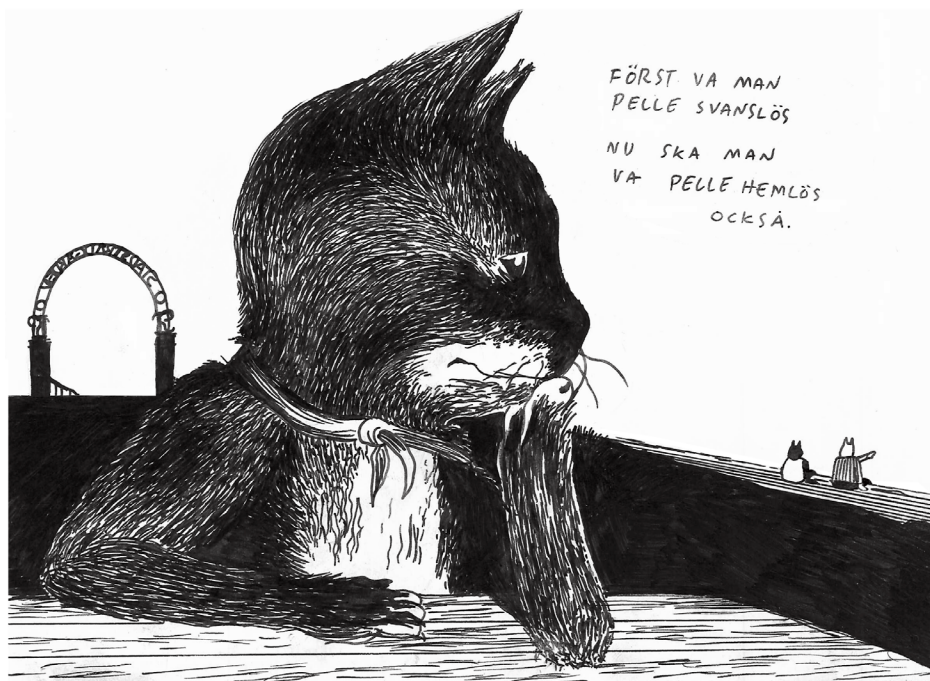




STAD I LJUS

Stadsblad om Uppsala
#1 Våren 2013

Första numret av Stad i ljus

Detta är det första numret av vad vi hoppas blir en lång utgivning av stadsbladet Stad i ljus. I det här numret riktar vi fokus mot bostadssituationen för oss Uppsalabor - hur är det tänkt att vi ska kunna bo någonstans egentligen? Allt längre kötid till allt dyrare hyresrätter eller allt osäkrare lån till allt dyrare bostadsrätter och villor möter oss alla. Läs vidare!

Vad är det här?

”Stad i ljus” är ett blad av och för Uppsalabor, utgivet av förbundet Allt åt Allas Uppsalagrupp. Vi skriver om saker som händer i vår stad och som berör oss alla. Vad vi framför allt vill göra är att skriva om de konflikter som vi alla är en del av, vare sig vi vill eller inte. Vilka är det egentligen som tjänar på de förändringar som pågår? Vilka är det som får betala för dem? Vad finns det för alternativ? Vi tycker oss ha sett en utveckling där vi får allt mindre gemensamma resurser, allt större klassklyftor och allt mindre inflytande över våra egna liv. Med detta och framtida nummer hoppas vi bidra till en diskussion om hur vi Uppsalabor kan ta makten över de områden vi bor i. Har du en fråga eller åsikt om det här bladet? Kontakta oss på uppsala@alltatalla.com.

Vilka är förbundet Allt åt Alla?

Förbundet Allt åt Alla är en politisk organisation som bildades hösten 2009 och idag har lokalgrupper i Göteborg, Lund, Malmö, Nyköping, Stockholm, Umeå och Uppsala. Vi har en vision om ett samhälle organiserat efter principen ”av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov” och arbetar med de frågor som för arbetarklassen samman. I Uppsala vill vi först och främst ägna oss åt frågor som rör hur staden förändras, så som boende och kollektivtrafik, samt gemensamma utrymmen och resurser så som parker, torg och bibliotek.



ALLT ÅT ALLA

Pendlar du till Stockholm? Du är väl med i p-kassan?

Planka.nu och p-kassan startade upp år 2001. Med den nya pendeltågslinjen mellan Uppsala och Älvsjö så har försäkringen äntligen nått till Uppsala. En lättnad för alla stadens pendlare. För endast 100 kr i månaden eller 50 kr i veckan reser du fritt mellan Uppsala och Stockholm, samt i Stockholm.

Om du får en tilläggsavgift i en biljettkontroll så är det bara att skicka in den till p-kassan så betalar vi den åt dig!

Utöver att dina resor blir betydligt billigare slår du också ett slag både för den avgiftsfria kollektivtrafiken och för miljön. Tillsammans sätter vi press för införandet av nollltaxa.

Det som används gemensamt bör också finansieras gemensamt.

Är det inte olagligt att planka?

Nej, det är det inte. När en person åker kollektivt ingår denne person ett slags kontrakt med trafikföretaget; du kan välja att betala för resan när du påbörjar den eller att betala vid en kontroll, då du både får betala biljetten och tilläggsavgiften.

Hur gör jag för att gå med?

Gå in på planka.nu/plankning

Vad ingår i p-kassan?

Mot en självrisk på 100 kr får du dina tilläggsavgifter betalda om de utfärdas av SL-kontrollanter eller på sträckan Upplands Väsby - Uppsala.



planka.nu

Hur länge kan du ha kvar din bostad?

Det blir allt dyrare att bo. Att ens få tag på en lägenhet kan ibland kännas hopplöst. Men när man har lyckats, fått flytta in och står där med nycklarna i handen och sitt namn på dörren kommer nästa problem. Att betala hyran. Hyreshöjningar och en låne-marknad med höga räntor gör att en allt större del av inkomsten går åt till att få tak över huvudet.

Bostadsproblemet är inte en prioriterad fråga i Uppsalas kommunpolitik. Inför terminsstarter lever frågan om bostadsbrist, då täktläger upprättas för bostadslösa studenter. En diskussion om varför det ska kosta så mycket att bo lyser dock med sin frånvaro. De politiska lösningarna för en bostadsmarknad i kris är få, för att inte säga obefintliga.

Om de politiska lösningarna är obefintliga är dock problemen oräkneliga. Bostadskrisen finns, som konkret verklighet, i vår vardag. Det som borde vara vårt hem, vår trygghet har blivit ytterligare en anledning till oro och osäkerhet. Vare sig du bor i en

hyresrätt eller bostadsrätt, vare sig du är utelämnad till din hyresvärd eller bostadsrätans godtycke, så är det uppenbart att det är för dyrt att bo.

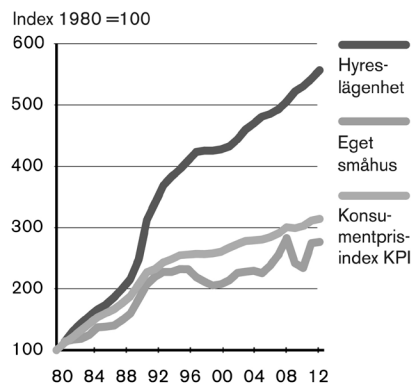
En vanlig förklaring till bostadsläget är att staden växer för fort. Uppsala har en hög inflyttning och bostadsbyggandet hänger helt enkelt inte med. När de allt för få bostäderna ska konkurreras om drivs priserna upp. Om denna förklaring är godtagbar kan man fråga sig varför nyproduktionerna nödvändigtvis ska vara så dyra. Det byggs extravaganta våningar, gärna hela kvarter av bostadsrätter enligt någon idé om stil och god smak. Det sägs att det är det som människor vill ha. Därför kan det tyckas ironiskt när byggherrarnas påkostade projekt förblir osålda och lägenheterna förblir tomma. Än mer ironiskt kan det tyckas vara att det så kallade "allmännyttiga" bostadsbolaget Uppsalahem, Uppsalas största hyresvärd, förra året gjorde 1,6 miljarder i vinst, bland annat genom att sälja en del av sina lägenheter. Om nu bostadsbristen är problemet, borde

inte svaret vara att allmännyttan säljer ut lägenheter.

Det som behövs är lägenheter som folk har råd och möjlighet att bo i länge. Där man slipper oroa sig för att en förändrad livssituation, ett förändrat ränteläge eller en renovering ska driva ut en på gatan.

Det kan verka som att läget är hopp-löst. Att bostadsmarknaden är utom kontroll, att de höga priserna är något vi får försöka leva med. Men höjer man blicken och tittar utanför Sveriges gränser finns det hopp. Det finns gott om exempel på att dagens svenska bostadspolitik inte är den enda möjliga. Fram till 2009 sattes en högsta tillåten nivå på hyror i Sverige av de kommunala bostadsbolagen, men detta avskaffades samtidigt som det beslutades att bostadsbolagen ska vara "affärsmässiga" (det vill säga göra så mycket vinst som möjligt istället för att styras av kommuninvånarnas behov). I Berlin går utvecklingen i motsatt riktning: i september 2012 beslutades att införa ett hyrestak där hyrorna för 300 000 kommunalt ägda lägenheter inte får överstiga 30 procent av hushållets nettoinkomst. Samtidigt öronmärktes varannan ledig innerstadslägenhet för

Ökning av boendekostnader och andra priser (KPI) 1980–2012



Källa: SCB/hurvibor.se

hyresgäster med låg inkomst.

Hur kommer detta sig? Berlin är en stad som liksom Uppsala haft kraftigt ökande hyror, men där har stadsborna organiserat sig till kraftfullt motstånd, de har stört fastighetspekulanter visningar, organiserat stora demonstrationer och hjälpt varandra att hålla koll på hyrorna i sina kvarter. Hyrestaket är en viktig delseger som återigen bevisar en gammal sanning: kamp lönar sig.

“Vi vill kunna bo kvar!”

I nästan vartenda fönster sitter en knallgul papperslapp med den texten. Det är i Gränby hösten 2012 och många har redan tvingats flytta på grund av de drastiskt höjda hyrorna, lägenheterna står tomma och trädgårdarna har lämnats att växa igen.

Hyreshöjningarna är en följd av de planerade renoveringarna av fastigheterna. I början av september förra året slöts det slutgiltiga avtalet mellan fastighetsägaren och hyresgästföreningen: för majoriteten av de boende kommer renoveringarna att innebära en 34-procentig hyreshöjning.

Avtalet som slöts i september föregicks av en gemensam organisering hos de boende i området. De vägrade acceptera fastighetsägaren Rikshems ursprungliga förslag, som innebar nästan 45 procentiga hyreshöjningar för alla. De gula lapparna i fönstren är ett exempel på ett synligt uttryck för protesterna. Det skapades också en blogg, man träffades för att snacka ihop sig innan möten med politiker och skrev insändare och debattartiklar. Man bestämde sig också för att tillsammans vägra skriva på godkän-

nandeavtal för renoveringarna.

Lägenheterna i Gränby är en del av miljonprogrammet, som byggdes på 60-talet. De är nedgångna och behöver såklart stamrenoveras. Problemet är att fastighetsägarna vill höja standarden på lägenheterna för att kunna ta ut högre hyror och tjäna mer. I Kvarngärdet renoverades Stenas fastigheter med golvvärme, parkettgolv och helkaklade badrum. Hyrorna höjdes med upp till 60 procent och nästan hälften av alla boende tvingades flytta.

Gränby och Kvarngärdet är bara två av många exempel på lyxrenoveringar i Uppsala och andra städer. Bostadsmarknaden är en lukrativ bransch och hyresvärdarna har en enorm makt idag. Om vi vill kunna bo kvar måste vi som bor i miljonprogrammen också inse vilken makt vi har, när vi går ihop och gör motstånd.

Risk för fördubblad hyra för alla som bor i andra hand

Bor du i andra hand? Känner du någon som gör det? Bostadsbristen har gjort det möjligt att redan idag ta ut helt skandalösa andrahandshyror. Alltid finns någon som är desperat nog för att ta vad som finns, till vilket pris som helst. Nu ska det bli ännu värre.

Första februari i år infördes en ny lag som gör att alla som bor i andra hand riskerar att få sina hyror höjda kraftigt. Hyran för den som hyr en bostadsrätt ska nu baseras på det tänkta marknadsvärdet istället för som tidigare på hyreslagen. Hyresgästföreningen har räknat ut att den nya lagen troligen kommer leda till hyreshöjningar med upp till 100 procent i

Uppsala. Dubbelt så dyrt för den som bor i andra hand alltså.

Bostadsministern Stefan Attefall har sagt att den nya lagen kommer leda till "tusentals nya hyresmöjligheter", vilket såklart bara är rent trams. Att det är tillåtet att ta ut högre hyror skapar inte nya lägenheter. Det påminner lite om när politikerna säger att mindre rättigheter på jobbet kommer att "skapa fler jobb".

Stad i ljus kan idag avslöja följande: det enda som högre hyror leder till är rikare hyresvärdar. Mer pengar till de i toppen och sämre liv för oss. Inget annat.



Stefan Attefall (KD) - bor garanterat inte i andra hand.

Vi som bär de här städerna

av Jenny Wrangborg

du som vaknar innan solen stiger över husen

som tar morgontåget genom dimman och

lyfter stolarna från borden innan stressen tvingar dig att knyta förklädet och sätta på dig leendet

du som tar bussen hem till förstaden, ståplats i rusningstid, efter nio timmar med städvagnen genom kontoren ni, de osynliga skuggorna som magiskt tömmer papperskorgarna och tvättar golven

ni som varken syns eller hörs i offentliga rum

du, du som ligger kvar i sängen med blicken i taket och arbetslösheten som heltidsjobb när den fulla sysselsättningen förpassats till omöjlighetens korridorer och ledarna redan fått vad de vill ha

du som stämplar in när andra stämplar ut som vet hur tröttheten kan förvandlas

till bly i lederna en måndagskväll ni, ni som vänder på dygnen, sover bort morgnarna,

innan nätterna blir dagar utan ljus

du, du som minns tiden innan samförståndet suddade ut gränsen mellan hopplöshet och dröm då glöden i rörelsen var något att ta till vara och

ombuden kände tröttheten som vi du som har tempot tatuerat i trasiga handleder och tacksamheten från samhället i löftet om en snabb utförsäkring vi, vi som går sönder i schemalagd underbemanning och lägger livspusslet räknandes småmynt i kassan på Ica

vi, vi som är så tysta att vi inte verkar existera

vi som lyfter, vaktar, städar, lagar, tjänar, steker, väntar, borrar, vårdar, reparerar och bär de här städerna

vi som på jakt efter en seger som skrämmer bort alla försämringar reser oss upp, hittar våra röster, sträcker våra ryggar och kräver tillbaka oss själva